

Комисија је дана 25.10.2019. године (деловодни број: 1073) доставила директору Педагошког завода Војводине - Стручно мишљење о рукопису превода Уџбеника, у којем се наводи следеће:

Извршена је анализа рукописа превода уџбеника Историја 6, уџбеник за шести разред основне школе (Történelem 6., tankönyv az általános iskolák hatodik osztálya számára), на мађарском језику, аутора Иване Коматине, Јелене Јеврић, Емине Живковић, Љиљане Недовић и Радомира Ј. Поповића, издавача Клет д.о.о. (Klett), Београд. Констатује се да је горе наведени уџбеник превод Историја 6, уџбеник за шести разред основне школе истих аутора, издатог на српском језику и ћириличком писму, издавача Клет (Klett), Београд којег је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд одобрило за издавање и употребу Решењем број: 650-02-00103/2019-07. Уџбеник је обима 225 (две стотине двадесет пет) страница, а садржински је подељен на четири поглавља: *Епоха средњеј и новој века (Увог) (A középkor és az újkor időszaka (Bevezető))*, *Сиварање Евроје (Рани средњи век) (A középkori Európa kialakulása (A kora középkor))*, *Врхунац Евроје у средњем веку (Позни средњи век) (A középkori Európa virágkora (A késő középkor))* и *Нова Евроја и њочейак модерној доба (Рани нови век) (Az Európa váltásának és a kora újkor)*. На крају рукописа превода Уџбеника се налазе *Речник појмова и Литература*, али не и део са решењима тестова, те се Издавачу препоручује да, као саставни део рукописа превода Уџбеника на мађарски језик, уврсти и решења тестова, ради провере знања ученика/ца, имајући у виду да Издавач није приредио електронско издање превода Уџбеника на мађарски језик (у е-издању Уџбеника на српском језику постоје решења свих тестова).

Анализиран је стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Показатељ 1 – наставно средство поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4.

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке:

- На крају уџбеника не постоје решења тестова,
- На крају уџбеника није приложен додатни садржај (провидне мапе) на мађарском језику,
- на 4. страни у одељку 2.4 иза првог поднасловa изостављен превод речи „и насељавање Срба“,
- На 4. страни, након наслова, изостављен је садржај из заграде (Позни средњи век),
- На 9. страни, у трећој реченици првог пасуса, потребно је додати речи „az újkor“,
- На 9. страни садржај последњег пасуса нема одговарајући превод,
- На 9. страни, у доњем десном углу није наведен још један синоним за реч „сталеће – век“,
- На 9. страни, испод наслова „ A középkor és az újkor határai és jellemzői“, испод речи „JELENKOR“ уместо „ Az első világháborúval kezdődött amely máig tart“ требало би писати „ Az első világháborúval kezdődött és még mindég tart“.
- на страни бр. 9, на временској линији, код одређивања почетка Новог века није наведен појам „од Колумбовог открића“,

- На 12. страни, у приложеној табели, у четвртом реду и другој колони, уместо речи „парок“ потребно је написати реч „papság“,
- На 12. страни, испод наслова „Kutatási feladat“ на крају прве реченице требало би писати узвичник,
- На 14. страни испод речи „Mediterráneum“, уместо „a Földközi tenger térsége; a Földközi tengert és Európa, Afrika és Ázsia partvidékét jelölő kifejezés“ потребно је писати „a Földközi tenger térsége; a Földközi tenger és Európa, valamint Afrika és Ázsia partvidékét jelölő kifejezés“,
- На 16. страни, код оквира „Emlékezz vissza“ на крају последње реченице требало би писати узвичник.
- на страни бр. 16, уместо речи „житије/legenda“, потребно је написати одговарајућу реч на мађарском језику,
- На 17. страни, испод прве фотографије, потребно је нагласити да се ради о “Зборнику српских житија“,
- На 24. страни, на крају последње реченице, у тексту испод слике требало би писати узвичник,
- На 27. страни, код 5. питања, уместо речи „Melyek“ потребно је писати реч „Mik“,
- На 30. страни, беспотребно су болдоване поједине речи у првом пасусу,
- На 31. страни, на крају прве реченице испод наслова „Gondolkodj!“ потребно је писати узвичник,
- На 33. страни, у одељку *Писана реч*, у тексту на мађарском језику, озостављена је реч „стално“,
- На 38. страни, у прва четири реда првог пасуса размаци између слова су неодговарајући,
- На 38. страни, у сивом бојом урамљеном тексту „A Frank Birodalom erősödése“ на крају реченице требало би ставити узвичник,
- на страни бр. 44 у другом пасусу иза болдоване речи „románok“, потребно је у загради написати реч „oláhok“,
- на страни бр. 58, на приложеној карти, испод назива топонима „Zalavár“ и „Mosaburg“, потребно је написати назив топонима и на српском језику, а који гласи „Блатоград“,
- На 62. страни, у последњој реченици испод наслова „Érdekesség“ реч „letelepedet“ исправно је написати „letelepedett“,
- на 68. страни, друштвена игра „шах“ је нетачно описана као арапска, пошто потиче из Персије (персијска),
- На 84. страни, у последњој реченици првог пасуса реч „sokatat“ исправно је написати „sokat“,
- на страни бр. 90 појашњење појма „Млечани“ је непотпун,
- на страни бр. 91 нетачно је наведено да је Стефан Немања поконио две фокe Фридриху 1. Барбароси, јер је заправо било обрнуто,
- на 93. страни, у тексту поред цртежа, после речи „венац“, потребно је написати и реч „-koszoru“,
- на страни бр. 93 у првом пасусу, уместо речи „szökött““, потребно је написати одговарајућу реч за израз „повукао“,
- на страни бр. 94 са историјске карте потребно је уклонити знак и натпис „Пелистер“,

- На 99. страни, у првој реченици другог пасуса реч „Urosnak” исправно је написати „Urošnak”,
- на 104. страни, у тексту поред друге фотографије фреске неодговарајуће је лоцирање манастира Гориоч, потшо се он налази у општини Исток у Метохији, а не у регији Косово,
- на 121. страни, у рубрици *Исцїраживачки ѱуїѱоказ*, уместо турцизама у српском, потребно је написати турцизме у мађарском језику,
- на страни бр. 135 у последњој реченици рубрике *Занимљиво*, потребно је дословце превести речи „крила лептира”,
- на страни бр. 136. беспотребно је болдована реч „apród”,
- на 139. страни, у рубрици *Из исцїоријскої извора*, реч „Vremen” написати у складу са изговором на мађарском језику, који гласи „Vréma”,
- на 139. страниу последњем пасусу, саобразно тексту у уцбенику на српском језику, превести реченицу где се помиње болдована реч „гилде”,
- на страни бр. 161, у последњем пасусу реч „Библија/Bibliát”, написати у курзиву,
- на 167. страни, у рурици *Занимљиво/*, уместо речи „egárert”, напосати реч „patkányért”,
- на страни бр. 168, болдовати одговарајуће речи „konkvisztádor”, „Cortés” и „Pizarro”,
- на 169. страни, потребно је у потпуности навести све пренете биљке (из Америке у Европу),
- на страни бр. 176, у четвртом реду другог пасуса, потребно је болдовати реч „човек/ember”,
- на страни бр. 182, у првом пасусу реч „Библија/Bibliát”, написати у курзиву,
- на страни бр. 188, у трећем пасусу ускладити наведени проценат као у уцбенику на српском језику,
- на страни бр. 200, сдржај рубрике *Занимљиво/Érdeksség*, превести у целости,
- на страни бр. 205, на историјској карти заменити места називима насеља *Темшвар/Temesvár* и *Велики Бечекерек/Nagybecskerek*.

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси да градиво буде разумљиво.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уцбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4. Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уцбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 - Језик уцбеника је одговарајући и функционалан.

